

Äldrenämndens handikappråd

**Protokoll nr 1 fört vid äldrenämndens handikappråd sammanträde tisdagen
den 2 februari 2010 kl. 14.00 – 14.48**

Justerat den 5 februari 2010

Barbro Ohlson
Mötesordförande

Inger Handell
Ledamot

Ordförande - ej närvarande

Vice ordförande Kjell Hammar (DHR)

Ledamöter: Barbro Ohlson (HRF)
Inger Handell (NHR)
Lennart Nolte (SRF)
Yvonne Holmberg (A & A)
Anita Runesved (FHLIS)

Förhinder: - Sylvia Stemme (Elöverkänsligas Riksförbund)

Dessutom närvarar förvaltningens direktör Gunnel Rohlin och rådets sekreterare Barbara Ahlmark.

1. Närvarande

Sekreteraren noterar närvaro. Rådet utser Barbro Ohlson till mötesordförande.

2. Val av justerare

Utses ledamoten Inger Handell att tillsammans med mötesordföranden Barbro Ohlson justera dagens protokoll.

3. Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordningen

Rådet anmäler några övriga frågor, varefter dagordningen fastställs.

4. Anmälan av protokollsjustering HKR 9/2009-12-08

Anmälan läggs till handlingarna.

5. Anmälan av protokollsjustering ÄN 9/2009-12-15

Anmälan läggs till handlingarna.

6. Anmälan av protokollsjustering KPR 9/2009-12-08

Anmälan läggs till handlingarna.

7. Genomgång av ärenden till äldrenämnden den 9 februari 2010

- **§ 7 Remiss:
Hemställan om att få en representant i kommunstyrelsens pensionärsråd
DNR 106-321/2009**

Kommunstyrelsen har till Äldrenämnden remitterat en skrivelse (dnr 011-2168/2009) från Ikinuoret, som är en pensionärssektion i Finska föreningen i Stockholm, om att utöka kommunstyrelsens pensionärsråd med en representant för den finska minoriteten i Stockholm för yttrande senast 2010-02-15.

Den 1 januari 2010 trädde en ny lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ikraft. Nationella minoritetsspråk är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. Förvaltningsområdet för finska utökas med Stockholms stad. Inom förvaltningsområdet ska den enskilde ha rätt att använda finska i kontakter med förvaltningsmyndigheter och domstolar. Kommunen är också skyldig att erbjuda förskoleverksamhet och äldreomsorg helt eller delvis på finska språket. Enligt den nya lagen har enskilda också rätt att använda samiska eller meänkieli om det finns personal som behärskar språket. Enligt lagens 5 § ska förvaltningsmyndigheter ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i

frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med representanter för minoriteter i sådana frågor. Förvaltningsmyndigheter ska när det behövs på lämpligt sätt informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter enligt lagen.

Av dessa minoritetsföreningar har endast Finska föreningen en särskild pensionärsverksamhet. Den är ansluten till Sverigefinska riksförbundet. Inom denna organisation finns en pensionärsorganisation, Sverigefinska Pensionärer. De uppfyller således kravet att vara rikstäckande. De har troligen öppet medlemskap för alla pensionärer även om de naturligtvis vänder sig till sverigefinnar. Men de har inte så många medlemmar att de skulle kunna slå ut någon av de nuvarande 18 representanterna i Kommunstyrelsens pensionärsråd enligt gällande bestämmelser för fördelning av mandaten. Om man vill vara garanterad att Finska föreningens pensionärssektion kommer med behövs en utökning av antalet mandat.

Det är kommunstyrelsen som beslutar om eventuella ändringar av instruktionen.

Enligt gällande bestämmelser kan rådet adjungera andra personer till rådet. Adjungerade personer har inte rätt till arvode enligt gällande regler för ersättning för kommunala förtroendeuppdrag.

Äldreförvaltningen föreslår att finska föreningens pensionärssektion adjungeras under resterande tid av innevarande mandatperiod.

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

**- § 8 Årsredovisning 2009 för Äldrenämnden
DNR 201-29/2010**

Enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning ska samtliga nämnder årligen ta fram en redovisning med redogörelse för sin verksamhet under det föregående räkenskapsåret och bokslut. Nämndernas årsredovisningar och revisorernas revisionsberättelser utgör underlag för kommunfullmäktiges beslut om ansvarsfrihet för respektive nämnd.

Äldrenämnden kommer att redovisa ett överskott om 2,7 mnkr för verksamhetsåret 2009. Överskottet hänförs i huvudsak till vakanta tjänster och att vissa projekt och uppdrag blivit försenade eller ej kommit till stånd.

I jämförelse med tertialrapport 2 har överskottet minskat med 1,6 mnkr. Detta beror i huvudsak på att äldrenämnden haft utvecklingskostnader för bedömnings/kartläggningsinstrument och förvaltningskostnader för e-tjänsten Omsorgsdagboken.

För att bedömnings-/kartläggningsinstrumentet ska kunna användas bör vissa anpassningar i verksamhetssystemet, Paraplyet, genomföras. I samband med tertialrapport 2 gjorde Tieto den bedömningen att detta inte skulle kunna göras under 2009. Under hösten har emellertid Tieto kunnat frigöra resurser och påbörjat förändringarna. Detta har medfört att äldrenämnden har fått kostnader om ca 1 mnkr, vilka ej var med i prognosen i tertialrapport 2.

Förvaltningskostnaderna för Omsorgsdagboken om ca 0,3 mnkr var inte heller planerade i tertialrapport 2 då det inte var fastställt vilken förvaltning som skulle förvalta e-tjänsten.

Med hänvisning till den övergripande verksamhetsuppföljningen nedan bedömer förvaltningen att äldrenämnden under året arbetat mot de av stadens inriktningsmål som är relevanta för nämnden och att nämndens mål för verksamheten har uppnåtts.

Rådet framför att det är tråkigt att funktionshinder inte nämns i stadens årsredovisningar och i övrigt lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

**- § 9 Stadsrevisionens granskning av stadens integrerade ledningssystem - ILS
DNR 122-30/2010**

Stadsrevisionen har granskat stadens integrerade ledningssystem, ILS, för att ta reda på om det är ett effektivt system för ledning, styrning och uppföljning (rapporten nr 14/2009).

Revisorsgrupp 1 konstaterar att ILS och ILS-webb verkligen är ett effektivt stöd, både för kommunstyrelsen och för övriga nämnder. Samtidigt framkommer att kunskapen om ILS hos stadens förtroendevalda måste öka. Endast hälften av nämndledamöterna känner sig delaktiga i verksamhetsplanering och ännu färre tycker att de är delaktiga vid uppföljningarna.

Revisorsgruppen understryker att nämnderna har det yttersta ansvaret för den verksamhet som bedrivs. Därför är det ytterst angeläget att kommunstyrelsen vidtar åtgärder så att fler ledamöter görs delaktiga i planering och uppföljning.

Rapporten har överlämnats till kommunstyrelsen för yttrande senast 1 mars 2010. Till övriga nämnder har rapporten överlämnats för kännedom.

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

**- § 11 Riktlinjer för handläggning av ärenden enligt SoL och LSS inom äldreomsorgen
DNR 105-273/2009**

Äldreomsorgen i staden har utvecklats, bland annat genom att valfrihet har införts inom vård- och omsorgsboenden och dagverksamhet samt möjlighet till korttids-vård utomlands. Förändringar inom verksamhetsområdet innebär ett behov av att revidera nuvarande riktlinjer.

Äldreförvaltningen har utarbetat ett förslag till riktlinjer för handläggning av ärenden enligt SoL och LSS för personer 65 år och äldre. Riktlinjerna vänder sig till chefer och biståndshandläggare inom äldreomsorgen. De föreslagna riktlinjerna ersätter nu gällande riktlinjer för handläggning av ärenden enligt SoL och LSS inom äldreomsorgen, DNR 10593/2007, KF 2007-12-11.

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

**- § 12 Utvärdering av köhanteringssystem inom valfrihetssystem för äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden - rapport
DNR 113-10/2010**

Den 1 juli 2008 infördes valfrihet inom äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden i Stockholm stad. Kommunfullmäktige beslutade den 5 maj 2008 om riktlinjer för köhanteringssystem inom valfrihetssystemet för äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden. I samband med detta fick äldrenämnden i uppdrag att noga följa implementeringen och driften av köhanteringssystemet. I uppdraget ingår också att göra årliga avrapporteringar med förslag på eventuella förändrings- och förbättringsåtgärder.

Äldreförvaltningen anser att utvärderingsrapporten ger ett mycket bra underlag för utvecklings- och förbättringsarbetet av köhanteringssystemet. Utvärderingen belyser köhanteringssystemet ur flera intressenters perspektiv och ger konkreta förslag på förbättringsåtgärder. Utvärderingen ger också en tydlig bild av vad som bör åtgärdas tekniskt i systemet, vad som är relaterat till riktlinjerna och vad som beror på tillämpning och handläggning. Genom att de föreslagna förbättringsåtgärderna diskuterats vid en workshop med representanter från såväl beställare som utförare är de också väl förankrade i verksamheten.

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

**- § 13 Skrivelse om brukarundersökning från Berit Bornecrantz Dias (V)
DNR 108-289/2009**

En skrivelse har av Berit Bornecrantz Dias (V) ställts till äldrenämnden där skribenten konstaterar att många som bor i vård- och omsorgsboende har en demensdiagnos och klarar inte att själva eller med hjälp av någon annan besvara brukarenkäter samt att det i enkätformuläret inte framhålls det olämpliga i att personal svarar eller hjälper till med svaren. Skribenten föreslår att äldreförvaltningen uppdras att utreda och lägga förslag på alternativ till nuvarande brukarundersökning inom vård- och omsorgsboenden.

Staden har i flera fall uppmärksammats för sitt goda arbete med kvalitet och uppföljning, bl.a. som 2009 års kvalitetskommun. I Kommunkompassen framhålls brukarundersökningarna som en av stadens starka sidor.

Många äldre personer liksom inom andra åldersgrupper kan inte alltid själva helt eller delvis besvara frågor i ett enkätformulär. Detta kan dock inte hindra att staden tar reda på hur de upplever det stöd och den service som de får, genom företrädare som även i andra sammanhang har legitimitet att föra den enskildes talan. Brukarenkäter är inte den enda kvalitetsuppföljning som görs inom äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden. Uppföljningar görs årligen i enlighet med kommunfullmäktiges fastställda uppföljningsmodell enligt en stadsgemensam mall samt inom stadsdelsnämnderna på individ- och enhetsnivå. Synpunkts- och klagomålshantering inom respektive enhet och stadsdelsnämnd är också en form av uppföljning av kvaliteten inom verksamheterna, liksom Lex Sarah och Lex Maria anmälningarna. Därutöver genomför äldreomsorgsinspektörerna granskningar och observationer. Brukarundersökningar ger tillsammans med all övrig uppföljning en nyanserad bild av tillståndet inom äldreomsorgen. Brukarundersökningar är en viktig del i detta arbete.

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

- **§ 14 Riktlinjer för representation, gåvor och mutor
DNR 118-337/2009**

Stadsdirektören utfärdade den 1 oktober 2009 nya riktlinjer för mutor och representation. I samband med detta har Äldreförvaltningen reviderat interna riktlinjerna för representation och gåvor främst rörande representation i samband med myndighetsutövning, lyxbetonad representation samt personalvårdsförmåner och gränsvärdet på julgåvor.

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

- **§ 15 Brukarundersökning Hemtjänst 2009
DNR 118-38/2010**

Som en del av stadens uppföljning av hemtjänsten har brukarundersökningar genomförts sedan 1995. Frågeställningarna har i stort varit desamma, och utvecklingen kan därigenom följas över en längre tidsperiod. Undersökningarna vänder sig till hemtjänstmottagare som bor i ordinärt boende och i servicehus. I och med kundvalsmodellens införande 2002 ingår därefter även hemtjänstenheter i privat regi i undersökningen.

Brukarundersökningen 2009 inom hemtjänsten visar på ett övervägande positivt resultat. Jämfört med föregående år är alltfler mycket eller ganska nöjda med sin hemtjänst inom samtliga frågeställningar. Endast mat och måltidssituationen har en viss avvikelse med något färre som är ganska nöjda.

Den sammantagna bedömningen av kvaliteten i hemtjänsten totalt för staden, har ökat med två procentenheter till 81 % jämfört med föregående år.

Rådet lägger ärendet till handlingarna utan erinran.

**8. Inkomna skrivelser till HKR och protokoll från Kommunstyrelsen
pensionärsråd**

- a/ Protokoll nr 9 från Kommunstyrelsens handikappråd 2009-11-23
- b/ Protokoll nr 10 från Kommunstyrelsens handikappråd 2009-12-14
- c/ Aktuellt inom funktionshinderområdet nr 1/2010
- d/ Protokoll nr 8 från Kommunstyrelsens handikappråd 2009-10-26
(dukades)

9. Förvaltningschefens information

- Gunnel Rohlin informerar övergripande om följande:
 - Upphandling av korttidsvård utomlands för äldre över 65 år är avslutad nu. Enligt tilldelningsbeslut ska verksamheten drivas av ett företag som heter Casa Solsken på Teneriffa.

- Gruppen för trygghetsboende som bildades i samband med äldreboendedelegationens slutbetänkande har påbörjat sitt arbete.
- Enligt balanslistan över HKR:s uppdrag till förvaltningen under år 2009 önskar rådet få information om tandvården för äldre. I samband med det har förvaltningen bjudit in till rådets sammanträde den 13 april 2010 två representanter från landstinget: avtalshandläggare Birgitta Hagberg och ansvarig tandläkare Bo Persson, som kan informera rådet om tandvården och svara på frågor.
- "På liv och död" - en årlig konferens Äldreriksdagen kommer att äga rum den 15-16 april 2010 på Stockholms Mässan i Älvsjö. Till Äldreriksdagen kan HKR anmäla två deltagare på förvaltningens kostnad.
- Gunnel Rohlin delar ut följande material:
 - "Goda relationer grunden för samverkan i Älvsjö", rapport från Äldrecentrum nr 2009:11.
 - "Öppna jämförelser 2009 Vård och omsorg om äldre", rapport från Sveriges Kommuner och landsting som finns också på hemsida: www.skl.se/publikationer
 - "Mat och måltider. Utbildningar för personal inom äldreomsorgen i Stockholms stad, aktuella kurser våren 2010", en broschyr från Kostenheten på Äldreförvaltningen
 - "Avgifter för år 2010 för hemtjänst, trygghetslarm, dagverksamhet, servicehus, korttidsvård"
 - "Avgifter för år 2010 för vård- och omsorgsboende, sjukhem, ålderdomshem, gruppboende, profilboende"

10. Tillgänglighet

- Gunnel Rohlin informerar att Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltning har begärt ett kostnadsförslag angående tillgänglighetsanpassning av hissar och dörrar på plan 3 som leder till stora konferensrummet i huset A inklusive insättning av talknappen i hissen.

Rörande de trasiga automatiska dörröppnare till Södra Station från Swedenborgsgatan har Äldreförvaltningen inget ansvar för, men felet har anmälts till fastighetsägaren Stettin AB samt lokalintendenten på Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltning Sture Svedjedal för åtgärder.

- Rådet tar upp att snöröjningen i staden inte fungerar. De enorma snö- och ismassorna som ligger kvar på trottoarerna och övergångsställen är farliga för alla, men särskilt för äldre och för personer med rörelsehinder, och utgör ett stort tillgänglighetshinder. Rådet önskar att utdrag ur dagens protokoll delges Trafiknämnden.

11. Kvarstående frågor

Inga kvarstående frågor anmäls.

12. Övriga frågor

Inga övriga frågor ställs.

Vid protokollet

Barbara Ahlmark
Rådets sekreterare